

++++ เริ่มครั้งที่ ๔ +++++
(๑๔ ก.พ.๖๕)

การตรวจพยานหลักฐาน มาตรา ๑๗๓/๑ และ๑๗๓/๒

▶ การตรวจพยานหลักฐาน

๑. มีเฉพาะที่จำเลยให้การปฏิเสธ หรือไม่ให้การ
๒. เพื่อความรวดเร็ว / ต่อเนื่อง / เป็นธรรม
๓. ต้องแจ้งวันนัดให้คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน
๔. โจทก์ต้องมา มิฉะนั้นถูกยกฟ้องเพราะขาดนัด (ม.๑๗๓/๒ วรรค ๑
ตอนท้ายให้น่า ม.๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (เคยออก เนฯ แล้ว)

- ▶ ๕. หลังตรวจพยานหลักฐานและกำหนดวันนัดสืบพยานแล้ว หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะให้มีการสืบพยานล่วงหน้าก่อนถึงวันนัดตาม ม.๑๗๓/๒ ว.๒ ได้ แต่ต้องสืบต่อหน้าจำเลย (เป็นคนละกรณีกับ มาตรา ๒๓๗ ทวิ)

นัดตรวจพยานหลักฐาน

ฎ.๓๕๒๒/๖๓ การที่ศาลจดยางานให้นัดพร้อมเพื่อสอบคำให้การ/ คຸ່ມครองสิทธิ/ตรวจพยานหลักฐาน/ไกล่เกลี่ย แต่มีข้อความเพิ่มว่า หากจำเลยปฏิเสธให้ผู้พิพากษาประจำศูนย์กำหนดวันนัดตรวจพยานหลักฐานและประชุมคดี แสดงว่าไม่ใช่วันนัดตรวจพยานหลักฐาน เพราะถ้าจะตรวจพยานหลักฐานจำเลยต้องปฏิเสธแล้วกำหนดวันนัดและแจ้งให้คู่ความทราบอีกชั้น จึงยกฟ้องโจทก์ไม่ได้

▶ **มาตรา ๑๗๔** โจทก์สืบก่อน

๑. คดีอาญาต้องสืบพยานโจทก์ก่อน จะให้จำเลยนำสืบก่อนไม่ได้

ฎ.๑๒๗/๐๓ ต่างคนต่างทำร้าย / ต่างคนต่างฟ้อง / ศาลสั่งรวม แต่
จะสืบที่ละข้างจนเสร็จไม่ได้

๒. คดีขอคืนของกลาง / ขอให้รับทรัพย์ตาม พ.ร.บ.มาตรการ

ไม่อยู่ในบังคับ ม.๑๗๔ ผู้ร้อง / ผู้คัดค้านแล้วแต่กรณีจึงต้อง

นำสืบก่อน (**ฎ.๑๘๔/๒๔, ๘๘๔๔/๒๓**)

๓. ขอนับโทษต่อจากคดีในศาลเดียวกัน โจทก์ก็มีหน้าที่นำสืบ

ไม่ใช่เรื่องที่ศาลรับรู้เอง (**ฎ.๗๒๖๒/๕๖**)

๔. ศาล**ไม่**สามารถนำคำเบิกความของจำเลยที่ตอบคำถามค้านของโจทก์
มาฟังเพื่อลงโทษจำเลยได้ โจทก์สืบไม่ครบก็เอามาเติมเต็มไม่ได้

▶ **ฎ.๕๔๘๕/๓๗** โจทก์ไม่ได้้นำสืบว่าอาวุธปืนนั้นไม่มีทะเบียน แม้จำเลย

จะตอบคำถามค้านโจทก์ว่าอาวุธปืนที่ใช้ยิงไม่มีทะเบียน ก็ลงโทษ
ฐานมีอาวุธปืนไม่มีทะเบียนไม่ได้ เพราะไม่ใช่การรับสารภาพ

▶ ข้อสังเกต

+++ หากจำเลยแถลงยอมรับข้อเท็จจริง และศาลได้จัดไว้ในรายงานฯ
ถือว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงตามที่โจทก์บรรยายฟ้องแล้ว
ศาลรับฟังได้โดยโจทก์ไม่ต้องนำสืบ (ฎ. ๓๐๕๐/๓๕)

▶ ข้อสังเกต

+++ หากจำเลยรับว่ากระทำผิดแต่ต่อสู้อ้างเหตุที่จะลดหย่อนผ่อนโทษ
เช่นบันดาลโทสะ จำเป็น ภาวะการพิสูจน์ในเรื่องเหล่านี้เป็นของจำเลย
ตาม ป.วิแพ่ง ม.๘๔/๑ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕ (คนละกรณีกับ ม.๑๗๔)

ฎ.๑๐๒๐/๖๓ แม้ป.วิอาญาจะมีได้บัญญัติขัดแย้งในเรื่องภาวะการพิสูจน์ แต่ ม.
๑๕ ให้นำ ป.วิแพ่งมาใช้บังคับเท่าที่พอจะบังคับได้ เมื่อจำเลยร้ายสารภาพตามฟ้อง
แต่อ้างเหตุลดหย่อนผ่อนโทษว่าทำโดยบันดาลโทสะ ภาวะในการพิสูจน์ในประเด็น
นี้ตกแก่จำเลย

เรียกสำนวนการสอบสวนจากอัยการ (มาตรา ๑๗๕)

๑. **มาตรา ๑๗๑ วรรค ๑** ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการสอบสวน และการพิจารณา
มาใช้ในชั้นไต่สวนมูลฟ้องโดยอนุโลม โดยยกเว้น ม.๑๗๕ แต่ศาลก็เรียกได้
ฎ.๑๒๘/๘๗ ในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ศาลมีอำนาจเรียกสำนวนการสอบสวนมา
ประกอบคดีได้

▶ **หมายเหตุ** การยกเว้น ม.๑๗๕ เลยทำให้ศาลเรียกได้เสมอไม่ต้องรอให้
สืบโจทก์เสร็จ

๒. เป็นอำนาจของทุกชั้นศาล

๓. การเรียกสำนวนการสอบสวน ไม่ใช่การพิจารณาและการสืบพยาน
จึงไม่ต้องทำต่อหน้าจำเลย (ฎ.๕๒๓๙/๘๗)

จำเลยรับสารภาพ

มาตรา ๑๗๖

๑. ถ้าจำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจะพิพากษาโดยไม่สืบพยานหลักฐานต่อไปก็ได้

+++ เป็นดุลยพินิจ (ฎ.๒๙๔๔/๔๔)

ฎ.๗๙๕๐/๔๙ ม.๑๗๖ มิได้หมายความว่าเมื่อจำเลยให้การรับสารภาพแล้ว ศาลจะต้องพิพากษาลงโทษจำเลยเสมอไป ถ้าเห็นว่าไม่ผิดยอมยกฟ้องตาม ม.๑๘๕ ได้ หรือเห็นควรให้มีการสืบพยานก่อนก็ได้โดยเป็นอำนาจของศาลที่จะสั่งได้และทุกชั้นศาล (ฎ.วางหลัก)

๑๐ ถ้าศาลไม่สั่งสืบก็ต้องถือว่าข้อเท็จจริงยุติแล้วว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง ฎ.๒๗๗๕/๔๘ และ๔๘๔/๔๙ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพและศาลสั่งสืบเสาะซึ่งวัตถุประสงค์ของการสืบเสาะเพื่อใช้ประกอบดุลยพินิจในการกำหนดโทษเท่านั้น จึงไม่สามารถนำข้อเท็จจริงที่ได้จากรายงานการสืบเสาะมายกฟ้องได้

ฎ.๑๙๕๗/๑๕ ฎ. เมื่อรับสารภาพต้องถือว่าข้อเท็จจริงยุติตามคำรับ แม้ในคดีนั้นจะมีจำเลยอื่นปฏิเสธและศาลไม่ได้สั่งแยกฟ้องแล้วทางนำสืบได้ความว่าผิดฐานอื่นก็ต้องพิพากษาลงโทษตามฟ้องที่รับสารภาพ

๐๐ คำรับสารภาพต้องชัดเจนว่ารับฐานใด หากไม่ชัดเจนเป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นที่จะต้องถามให้ชัดเจน

ฎ.๗๗๓๕/๕๗ โจทก์ฟ้องลักทรัพย์หรือรับของโจร ศต.อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง จำเลยให้การรับสารภาพ**ตามฟ้อง** เป็นกรณีที่ ศต. มิได้สอบถามคำให้การของจำเลยให้ชัดเจนว่าจำเลยจะให้การรับสารภาพในข้อหาใดข้อหาหนึ่ง จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบด้วย ป.วิอาญา ม.๑๗๒ ว.๒

▶ ๐๐ ต้องรับสารภาพจริง ๆ

ฎ.๑๓๑๘/๒๓ จำเลยให้การว่าความจริงลูกกระเบิดไม่ใช่ของจำเลย แต่เพื่อไม่ยุ่งยากแก่คดีจึงขอรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา ดังนี้ไม่ใช่คำรับสารภาพตามฟ้อง

ฎ.๑๓๕๑๖/๕๓ รับสารภาพแต่แถลงข้อเท็จจริงว่าไม่มีเจตนา ฟังไม่ได้ว่ารับสารภาพ

▶ ๐๐ รับสารภาพแต่มีคำแถลงเพิ่มเติมว่า**ทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์** ถือว่ารับสารภาพ ส่วนคำแถลงเป็นการขอบรรเทาโทษ / ลดโทษไม่ใช่การปฏิเสธว่าไม่มีเจตนา (ฎ.๒๒๗๔/๒๕)

▶ ๒. คำรับสารภาพ ด้วยคำใช้คำว่า **“รับสารภาพตามฟ้อง”**

๒.๑ รับสารภาพ**ตามฟ้อง**

๒.๒ รับสารภาพ**ตลอดข้อหา**

๒.๓ รับสารภาพว่าได้**กระทำความผิดตามฟ้อง**

▶ **รับสารภาพตามฟ้อง** ถือว่ารับทุกอย่างที่อยู่ในคำฟ้อง ทั้งข้อหาและอื่น ๆ

(ฎ.๕๒๔๘/๔๖ ฎ. และ ๕๗๙/๖๒) แต่มี ฎ.๑๕๗๑๙/๕๗ ที่ไม่ถือว่า
รับว่าเป็นจำเลยเดียวกัน

▶ ๓. กรณีจำเลยยื่นคำให้การ ๒ ครั้งไม่เหมือนกัน

ฎ.๒๐๓๘/๓๘ ให้ศาลสอบถามจำเลยว่าจะให้การอย่างไร

๔. คดีที่ไม่ต้องสืบประกอบแต่หากมีการสืบพยานในคดีนั้นด้วยแล้ว

ศาลสามารถรับฟังข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบมาเป็นคุณแก่จำเลยได้

โดยไม่ถือว่าเป็นการรับฟังข้อเท็จจริงนอกสำนวน

ฎ.๑๒๑๗๔/๕๓ จำเลยรับสารภาพข้อหาที่มีปิ่นไม่มีทะเบียน หลังจากมีการ
สืบพยานโจทก์แล้ว เมื่อทางนำสืบของโจทก์ได้ความว่าเป็นปิ่นมีทะเบียนของผู้อื่น
ย่อมนำข้อเท็จจริงมาฟังเป็นคุณแก่จำเลยได้

- ▶ **ฎ.๗๗๑๖/๖๑** ฟ้องหลายข้อหา จำเลยรับสารภาพ จึงสืบประกอบข้อหาพยายามฆ่าผู้อื่น ส่วนข้อหาฆ่าผู้อื่นไม่มีทะเบียนไม่ต้องสืบ เมื่อทางนำสืบข้อหาพยายามฆ่าได้ความว่าเป็นป็นมีทะเบียนของผู้อื่นก็นำมาฟังเป็นคุณแก่จำเลยได้

- ▶ **๔. ข้อยกเว้นที่ต้องสืบประกอบ ... ความผิดอัตราโทษขั้นต่ำจำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่า**
 - ๔.๑ ไม่ต้องคำนึงโทษขั้นสูง (**ฎ.๑๒๑๔/๒๙**)
 - ๔.๒ หากมีหลายข้อหา **ดูเป็นรายฐานความผิด**ว่าฐานนั้นว่าขั้นต่ำ ๕ ปีหรือไม่
 - ๔.๓ จำเลยเป็นเด็ก / เยาวชน ซึ่ง ป.อาญา ม.๗๕ และ๗๖ ให้ลดมาตราส่วนโทษก็ดูโทษเต็มก่อนลด
- ฎ.๙๔/๓๘** ฟ้องจำเลยอายุ ๑๖ ปี อัตราโทษจำคุกอย่างต่ำตั้งแต่ ๕ ปี แต่ ป.อาญา ม.๗๕ ต้องลดมาตราส่วนโทษกึ่งหนึ่ง ก็ยังต้องสืบประกอบ

ฎ.๗๒๐๗/๓๙ จำเลยอายุ ๑๗ ปี ตาม ม.๗๖ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วน
 โทษให้ซึ่งเป็นดุลยพินิจ ก็จะสืบประกอบ ต้องดูโทษเต็มตามกฎหมาย
๔.๔ พยายาม / สนับสนุน ตาม ป.อาญา ม.๘๐ และ ๘๖ รับโทษ ๒ ใน ๓
 จะสืบประกอบหรือไม่ **ต้องคำนวณลดระวางโทษก่อนด้วย**
ฎ.๕๒๙/๙๖ พยายามกระทำความผิดลงโทษได้เพียง ๒ ใน ๓ เมื่อจำเลย
 รับสารภาพจึงไม่ต้องสืบประกอบ (*ฎีกานี้ตัดสินโทษตามกฎหมายเดิม*)

๔.๔ บันดาลโทษ ตาม ม.๗๒ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมาย
 กำหนดเพียงใดก็ได้ จึงเท่ากับไม่มีโทษจำคุกขั้นต่ำ
ฎ.๑๑๘๑๗/๕๖ ฟ้องฆ่าผู้อื่นโดยบันดาลโทษ ซึ่งศาลจะลงโทษ
 น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดเพียงใดก็ได้ กรณีจึงไม่มีอัตราโทษ
 จำคุกอย่างต่ำ เมื่อจำเลยรับสารภาพจึงไม่ต้องสืบประกอบ

๔.๖ หากไม่สืบประกอบ เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา

ที่ไม่ชอบ ต้องดูว่าเป็นความบกพร่องของใคร

๔.๖.๑ ถ้าโจทก์แถลงว่าไม่ตั้งใจสืบ เป็นความบกพร่องของโจทก์

ที่ไม่นำพยานมาสืบ ศาลต้องยกฟ้อง (ฎ.๕๙๑/๓๖)

๔.๖.๒ ถ้าศาลไม่สั่งให้สืบโดยที่โจทก์ไม่ได้แถลง เป็นความบกพร่อง

ของศาล ศาลสูงยกฟ้องไม่ได้ ต้องยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น

(ยกย้อน) (ฎ.๙๕๗/๓๓)

๔.๗ พยานที่สืบประกอบต้องมีที่มาเป็นอิสระจากคำรับสารภาพ หากมีเพียง

คำรับของจำเลยในชั้นสอบสวนก็ถือว่ายังไม่เป็นที่พอใจ (ฎ.๘๕๘/๕๗)

๔.๘ หากศาลพิพากษาลงโทษ จำเลยอุทธรณ์เรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน

ว่ายังไม่พอใจที่จะรับฟังได้ว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้อง หรือโจทก์

สืบไม่สมได้ **แต่จะอุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำความผิดไม่ได้เพราะเป็นการ**

อุทธรณ์โต้เถียงข้อเท็จจริงที่ขัดกับคำให้การรับสารภาพ หรือเป็นการ

ยกข้อเท็จจริงขึ้นใหม่ในชั้นอุทธรณ์ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิแพ่ง ม.๒๒๕

ว.๑ ประกอบ ป.วิอาญา ม.๑๕ (ฎ.๑๓/๖๐)

► การรับฟังรายงานการสืบเสาะในกรณีที่จำเลยให้การรับสารภาพ

๑. เป็นการรับฟังเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องโทษและวิธีการที่จะดำเนินแก่จำเลย (ฎ.๒๘๔๙/๕๕)

๒. ไม่อาจนำมารับฟังในฐานะพยานหลักฐานเพื่อวินิจฉัยการกระทำของจำเลยที่ถูกต้องได้ (ทั้งบวกและลบ) หากเห็นว่าการกระทำของจำเลยตามรายงานฯ ขัดแย้งกับคำฟ้องและคำรับสารภาพของจำเลย ก็ชอบที่จะสืบพยานเพิ่มเติมให้ชัดเจน (ฎ.๖๔๔๒/๖๒)

► ศาลสูงสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานเพิ่มเติมได้ (ฎ.๖๔๔๒/๖๒)

ฎ.๒๙๔๔/๖๔ ฟ้องพรากผู้เยาว์เพื่อการอนาจาร จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นสั่งสืบเสาะ แล้วศาลฎีกาเห็นว่าจากการสืบเสาะจำเลยจะพาไปอยู่กินด้วยไม่ได้เพื่อการอนาจาร ศาลฎีกามีอำนาจสั่งให้ศาลชั้นต้นสืบพยานในส่วนนี้ได้และหากสืบแล้วไม่ผิดก็ยกฟ้องได้

ข้อสังเกต เรื่องนี้ไม่ได้เอารายงานสืบเสาะมายกฟ้อง แต่เอาข้อเท็จจริงจากการสืบพยานมายกฟ้อง

กรณีสั่งให้แยกห้องจำเลยที่ปฏิเสธ ม.๑๗๖ ว.๒

▶ **มาตรา ๑๗๖ วรรคสอง**

๑. มีจำเลยหลายคน
๒. จำเลยบางคนรับสารภาพ
๓. ศาลเห็นสมควร (ดุลยพินิจ)
๔. สั่งจำหน่ายคดีจำเลยที่ปฏิเสธ เพื่อให้โจทก์ฟ้องเป็นคดีใหม่**ภายในเวลาที่ศาลกำหนด (ก็ได้)**

- ▶ ๑. **โจทก์ต้องฟ้องตามข้อหาเดิมเท่านั้น** จะฟ้องข้อหาอื่นไม่ได้
(ฎ.๘๓๑/๐๒) เดิมฟ้องข้อหาหรือยกยกออก แต่ฟ้องใหม่เป็นรับของโจร
- ▶ ๒. เมื่อสั่งให้แยกฟ้องแล้ว คำขออื่นในคดีเดิมย่อมตกไป ต้องขอในคดีใหม่ด้วย เช่น นับโทษต่อ เพิ่มโทษ ริบของกลาง
(ฎ.๕๑๙๐/๒๙)
- ▶ ๓. ในทางกลับกัน หากมีคดีใดขอให้นับโทษจำเลยต่อจากคดีเดิม ดังนี้ เมื่อแยกฟ้องเป็นคดีใหม่แล้วก็ต้องขอแก้ฟ้องเพื่อขอให้นับโทษต่อจากคดีใหม่แทนด้วย (ฎ.๑๖๕๓/๑๕)

๔. คดีใหม่ต้องยื่นบัญชีระบุงพยานใหม่ด้วย ทำเหมือนกับฟ้องคดีใหม่ทั่วไป

ฎ.๓๓๘๙/๒๒ ศาลสั่งให้แยกฟ้อง การฟ้องใหม่โจทก์ต้องยื่นบัญชีระบุงพยานใหม่ด้วย **แต่เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม** ศาลรับฟังพยานที่ระบุไว้ในคดีเดิมได้ตาม ป.วิอาญา ม.๑๕ ประกอบ ป.วิแพ่ง ม.๘๗ (๒)

๕. แยกฟ้องแล้วจะนำเหตุลักษณะคดีตาม ม.๒๑๓ * มาใช้ไม่ได้

เพราะเป็นจำเลยคนละคดีกันแล้ว (**ฎ.๑๐๕๐/๑๖**)

- ▶ ๖. หากคดีเดิมมีการสืบพยานไปบ้างแล้ว หากเป็นการสืบต่อหน้าจำเลยที่แยกมาฟ้องแล้ว นำมาใช้ได้โดยถือว่าเป็นการพิจารณาและสืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยแล้ว (**ฎ.๑๕๕๗/๓๑**)

▶ ข้อสังเกต

- ▶ ๑. คดียาเสพติดตาม พ.ร.บ.วิฯ ยาเสพติด จะสืบประกอบโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น
- ▶ ๒. ต้องรับสารภาพตามข้อหาที่ฟ้องเท่านั้น จะรับฐานอื่นไม่ได้ แม้จะไม่ใช้ข้อหา ที่ต่างในสาระสำคัญก็ตาม

ฎ.๕๖๖๖/๔๕ ฟ้อง ล.๑ ลักทรัพย์ ล.๒ และ ล.๓ รับของโจร แต่ ล.๒ และ ล.๓ รับสารภาพลักทรัพย์ เมื่อโจทก์ไม่สืบต้องยกฟ้อง และนำ ม.๑๙๒ ว.๓ มาใช้ไม่ได้

การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

- ▶ **มาตรา ๑๘๒ วรรค ๒** ให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งในศาลโดยเปิดเผย ในวันเสร็จการพิจารณา หรือภายใน ๓ วันนับแต่วันเสร็จคดี ถ้ามีเหตุสมควร จะเลื่อนไปอ่านวันอื่นก็ได้ **แต่ต้องจดรายงานเหตุไว้**

๑. **อ่านแล้วมีผลทันที** แม้จะอ่านใหม่ก็ไม่กระทบกับการอ่านที่ชอบแล้ว

ฎ.๒๗๖/๐๕ ญ.ออกหมายจับจำเลยมาฟังเกิน ๑ เดือนแล้วไม่ได้ตัวจึงอ่าน ให้โจทก์ฟัง ถือว่าอ่านให้จำเลยฟังโดยชอบแล้ว แม้จะได้อ่านให้จำเลยฟัง เมื่อได้ตัวมาหลังจากอ่านครั้งแรก ๕ เดือน ก็เป็นเพียงให้จำเลยทราบ หาเป็นการยึดอายุฎีกาไม่

- ▶ ๒. ไม่จำเป็นต้องอ่านให้จำเลยฟังพร้อมกันทุกคน **เมื่ออ่านให้จำเลย**
คนใดฟังแล้วจะมีผลกับจำเลยคนนั้นจะต้องยื่นอุทธรณ์ภายใน
๑ เดือน (ฎ.๖๘๘/๒๖)
- ▶ ๓. **แม้ไม่ใช่วันนัดฟัง แต่เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้วอ่านได้เลย**
ฎ.๖๙๖๙/๔๖ ศต.นัดฟังคำพิพากษา ศอ. เมื่ออ่านให้ฟังแล้วปรากฏว่า
ศอ.ยกคำพิพากษาของ ศต. ให้ ศต.นัดฟังคำพิพากษาใหม่และ
ดำเนินการต่อไป ศต.จึงอ่านคำพิพากษาของศต.ให้โจทก์และจำเลย
ฟังต่อเนื่องกันไปเลย **ดังนี้ถือว่าอ่านโดยชอบตาม ม๑๘๒ ว.๒**

- ▶ ๔. แม้ กม.จะให้อ่านให้คู่ความฟัง แต่ในส่วนของจำเลย
ต้องอ่านให้ตัวจำเลยและไม่จำเป็นต้องอ่านให้ทนายจำเลยฟังด้วย
(คร.๓๐๗๒/๔๖)
- ▶ ๕. หากจำเลยไม่มาฟังจนศาลออกหมายจับเพื่อให้มาฟังแล้ว **ไม่จำเป็นต้อง**
แจ้งวันนัดอ่านให้จำเลยทราบอีก โดยหากออกหมายจับ
ครบ ๑ เดือนแล้วยังจับตัวไม่ได้ ศาลก็อ่านลับหลังได้ **(ฎ.๖๐/๒๘)**

การทำคำพิพากษา มาตรา ๑๘๔

▶ มาตรา ๑๘๔

๑. การวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก
๒. หากหาเสียงข้างมากไม่ได้ให้ผู้ที่เห็นเป็นผลร้ายแก่จำเลยมากกว่า ยอมเห็นด้วยผู้ที่เห็นเป็นผลร้ายแก่จำเลยน้อยกว่า

ฎ.๖๙๘๘/๔๙ องค์คณะมี ๒ คน จึงหาเสียงข้างมากไม่ได้ แต่คำพิพากษา พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดและลงโทษ และมีความเห็นแย้งว่าจำเลย ไม่มีความผิดและควรยกฟ้อง แสดงว่าถือเอาความเห็นของผู้ที่มีความเห็น เป็นผลร้ายกับจำเลยมากกว่า ขัดต่อ ม.๑๘๔

ผลของคำพิพากษา มาตรา ๑๘๕

กรณีให้ศาลยกฟ้อง

๑. จำเลยไม่ได้กระทำความผิด
๒. การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด
๓. คดีขาดอายุความ
๔. มีเหตุตาม กม.ที่จำเลยไม่ควรต้องรับโทษ

▶ กรณีให้ศาลลงโทษจำเลยตามความผิด

๑. จำเลยได้กระทำความผิด

๒. ไม่มีการยกเว้นโทษตามกฎหมาย

ฎ.๘๐๕๖/๕๒ เหตุต่าง ๆ ที่ศาลจะยกฟ้องนั้น ศาลสามารถหยิบยกขึ้นวินิจฉัย
เองได้โดยที่จำเลยมิต้องยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้

ฎ.๓๕๖๘/๕๓ จะนำข้อเท็จจริงจากรายงานการสืบเสาะ*มาเป็นเหตุเพื่อ
ยกฟ้องไม่ได้ (ทางแก้สั่งให้ศ.ต้น สืบพยานตามฎ.๒๙๕๔/๕๔)

▶ ข้อสังเกต

๑. ข้อหาที่ยุติตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น หากคดีขึ้นศาลสูง แล้ว
ศาลสูงเห็นว่าเป็นข้อเท็จจริงอันเกี่ยวพันกัน และการกระทำของจำเลย
ไม่เป็นความผิด ศาลสูงก็ยกฟ้องได้ (ฎ.๗๙๕๑/๕๑)

+++ ไม่รวมในชั้นไต่สวนมูลฟ้องที่ศาลสั่งมีมูลแล้วเด็ดขาดตาม ม.๑๗๐
จะไปพิพากษาแก้ว่ามีมูลในฐานอื่นไม่ได้

- ▶ ๒. คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์ / ฎีกา หรือต้องห้ามอุทธรณ์ / ฎีกาข้อเท็จจริง หากสำนวนขึ้นมาศาลสูง แล้วศาลสูงเห็นว่า ศาลล่างลงโทษหนักไป ศาลสูงก็มีอำนาจลงโทษตามที่เหมาะสมได้ตาม ม.๑๘๕ ว.๒ ประกอบ ม.๒๑๕ และ ม.๒๒๕ (ฎ.๗๑๒๓/๕๓, ๒๐๒๕/๔๑)
- ▶ ๓. แม้ ม.๑๘๕ จะบัญญัติให้ศาลยกเหตุต่าง ๆ ขึ้นมายกฟ้อง แต่ ตามแนวฎีกาศาลยกเหตุในการลดโทษ หรือบรรเทาโทษได้ด้วย

รายละเอียดในคำพิพากษา มาตรา ๑๘๖

- ▶ **มาตรา ๑๘๖ (๖)** คำพิพากษาต้องมีเหตุผลในการตัดสินทั้งปัญหาข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย
- ▶ **มาตรา ๑๘๖ (๙)** คำวินิจฉัยเรื่องของกลาง หรือในเรื่องฟ้องทางแพ่ง **ฎ.๔๓๗๙/๕๔** ศาลพิพากษาลดโทษให้จำเลยถึงหนึ่งโดยไม่ได้ระบุเหตุบรรเทาโทษ ตาม ป.อาญา ม.๗๘ ว.๒ จึงไม่ชอบตาม ม.๑๘๖ (๖) **ฎ.๒๘๖/๕๔** โจทก์มีคำขอให้รับของกลาง ศต.พิพากษามีว่า.. “คำขออื่นให้ยก” แม้จะเข้าใจว่ายกคำขอรับของกลาง แต่เมื่อไม่ให้เหตุผลว่าทำไมไม่รับจึงไม่ชอบ

▶ คำวินิจฉัยเรื่องของกลางรวมถึงเรื่องการส่งคืนของกลางด้วย

และศาลส่งคืนของกลางได้โดยที่โจทก์ไม่ต้องขอ และ
ไม่เป็นการพิพากษาเกินคำขอ

ฎ.๑๒๑๗/๕๓ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าอาวุธปืนมีทะเบียน และไม่ได้ใช้
ในการกระทำความผิด แม้โจทก์ไม่ได้ขอให้คืนแก่เจ้าของ ศาลก็
ส่งคืนของกลางแก่เจ้าของได้ตาม ม.๑๘๖ (๙)

การแก้ไขคำพิพากษา

▶ **มาตรา ๑๙๐** ห้ามแก้ไขคำพิพากษา / คำสั่ง นอกจากแก้ถ้อยคำที่
เขียน / พิมพ์ผิดพลาด

++ห้ามเฉพาะแก้คำพิพากษา แต่ถ้าเป็นการแก้หมายจำคุกคดีถึงที่สุดไม่ห้าม

ฎ.๕๙๑๗/๕๙ ศาลจำคุกและนับโทษต่อรวมแล้วเกิน ๒๐ปี ขัดต่อ ปอ.ม.๙๑(๒)
ศาลยอมแก้ไขหมายจำคุกเป็นไม่นับโทษต่อได้ ไม่เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลง
คำพิพากษา เพราะเป็นเรื่องการบังคับคดีที่ศาลจะต้องออกหมายจำคุกเมื่อ
คดีถึงที่สุด

****จบครั้งที่ ๔****

(๑๔ ก.พ. ๖๕)